

Нуклеарне „суперстратегије“

ВОЈНО ДЕЛО 6/1998.

Генерал-пуковник *Никола Пејновић*

... Стратегија „одвраћања“ или, како се још зове, стратегија „заstraшивања и одмазде“ налази се у последњој деценији под интензивним притиском и „нагризајућим“ дејством научно-технолошког фактора, који својом убрзаном еволуцијом и скоковитим развојем пружа свету и човеку фантастична достигнућа, али доноси и запрепашћујуће опасности. Пре само две деценије, главни проблем у вези са интерконтиненталним ракетним средствима састојао се у томе да им се обезбеди довољан домет и таква прецизност да се њима могу нанети планирани удари на широке демографске агломерације, као што је неколико највећих градова на свакој од супарничких страна. У то време, количина нуклеарних пројектила била је таква да се морало строго рационалисати при планирању њихове употребе. Противник се одвраћао са прорачунатом претњом о уништењу око 30 одсто његовог становништва и око 70 одсто његових виталних индустријских постројења. Уништење војностратегјских објеката и живе силе и технике оружаних снага противника није ни улазило, као посебна ставка, у тадашње стратегијске калкулације.

Захваљујући научно-технолошком прогресу прецизност усмерења и погађања нуклеарних бојевих глава, преношених интерконтиненталним ракетама, таква је да је њихово одступање од центра планираног циља сведено на свега неколико десетина метара. Сада се уместо градова под удар могу ставити противнички ракетни полигони са појединачним силосима интерконтиненталних ракета, као и други тачкасти објективи какви су, на пример, подморнички докови, бомбардери са аеродромима или подземна стратегијска командна места и слични циљеви. Такву прецизност још увек немају подморнички ракетни пројектили мада се и њихова тачност погађања нагло увећава. Пропорционално домету, увећана је и прецизност погађања стратегијских ракетних система средњег домета, чије растурање не прелази неколико десетина метара.

Истовремено је технологија омогућила, а стратегија иницирала и дириговала, повећање преносне моћи ракетних носача који су достигли такве размере које се са претходним не могу упоређивати. Довољно је навести податак да само једна ракета има толико експлозивне моћи која је еквивалентна снази свих бомби и граната употребљених у два претходна светска рата. Уместо једне нуклеарне главе, савремене

ракете могу да носе од три до десет пројектила, уз реално предвиђање да ће неке од највећих бити у стању да носе чак и 30 нуклеарних глава. За стратегијске планере није најбитнија укупна моћ средстава за пренос нуклеарних пројектила већ могућност да се у што мањој јединици времена једном шаржом може изненадно и истовремено напасти што више циљева на противничкој страни. Та димензија стратегијске моћи нарочито је значајна за ефикасну примену такозваног првог стратегијског удара којим се противник онемогућава да својим адекватним снагама узврати противударом на исте системе оне стране која је први удар извела. Према томе, прецизност, количина истовремено лансираних пројектила, као и њихова укупна снага стварају изгледе да се уз изненадну употребу противнику нанесе поражавајући ударац на његове системе првог удара, односно да се он спречи да примени адекватан поступак...